

Sprawozdanie

Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK z działalności w 2015 r.

A. Sprawy osobowe

W roku 2015 Komisja Krajoznawcza ZG PTTK XVIII kadencji pracowała w składzie ustalonym na zebraniu 15 listopada 2014 i zatwierdzonym przez Zarząd Główny PTTK uchwałą nr 114/XVIII/2014 z 28 listopada 2014 r.

B. Zebrania Komisji

W 2015 roku zebrania Komisji odbyły się 14 marca i 7 listopada (oba w Warszawie). Planowane na 13 czerwca zebranie w Żarach odwołano. Frekwencja na zebraniach Komisji wynosiła: Sz. Bijak, A. Wrzosek, K. Czerepowicki, M. Maśliński i W. Kowalski – 100%, E. Łobacz-Bącał, M. Pawłowska, B. Zawilińska i K. Tęcza – 50%. Poza członkami Komisji i jej współpracownikami i opiekunami w zebraniach uczestniczyli także zaproszeni goście (M. Żochowski, H. Sugier).

C. Działalność programowa

Komisja realizowała swoją działalność według planu pracy przyjętego w głosowaniu drogą elektroniczną 20 lutego 2015.

I. Sprawy instruktorskie

W 2015 r. na wniosek Krajowego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa mianowano 14 Zasłużonych Instruktorów Krajoznawstwa i 7 Instruktorów Krajoznawstwa Polski.

W styczniu zatwierdzono składy regionalnych kolegiów instruktorów krajoznawstwa w województwach mazowieckim i opolskim.

II. Odznaki krajoznawcze

Prezydium ZG PTTK zatwierdziło regulamin jubileuszowej odznaki *40 lat Odznaki Krajoznawczej PTTK*, która powstała z inicjatywy Sz. Bijaka i Z. Lewandowskiego. Wizerunek odznaki opracował W. Majdewicz. Dystrybucję odznaki prowadzi O/Międzyuczelniany w Warszawie, który w 2015 r. sprzedał 400 odznak.

Zespół ds. odznak krajoznawczych zaopiniował przesłane do Komisji regulaminy odznak: *Cichociemni – Spadochroniarze Armii Krajowej*, *Szlakami protestantyzmu w Polsce*, *Odznaka 100-lecia Powstania Wielkopolskiego* oraz *Flisak – Wisłą do Bałtyku*.

W 2015 r. przyznano 54 Odznaki Krajoznawcze Polski, w tym: 26 brązowych, 12 srebrnych, 9 złotych i 7 złotych z szafirem. Najwyższy stopień odznaki zdobyli: Krzysztof Breier z Wałbrzycha, Wanda Haas z Wrocławia, Ryszard Bącał z Żar, Teresa Han-Jasińska z Lipna, Ryszard Skonieczny z Żor, Wojciech Napiórkowski z Płocka oraz Zdzisław Borowiec z Wrocławia. Zespoły Weryfikacyjne ROK w 2015 r. zweryfikowały 2048 brązowe i 949 srebrne ROK oraz 686 odznak 40 lat OK. Najwięcej odznak zweryfikowały ZW w oddziałach Wojskowym w Chełmie i Regionalnym w Szczecinie. Powołano nowe zespoły weryfikacyjne w Krakowie (O/Wojskowy), Warszawie (O/Ursus), Wadowicach, Żarnowie, Turku i Busku-Zdrój.

III. Sprawy Regionalnych Pracowni Krajoznawczych

Zespół ds. Regionalnych Pracowni Krajoznawczych koordynował podziału środków z budżetu ZG PTTK przeznaczonych na dofinansowanie RPK w ramach dwóch strumieni finansowania działalności RPK (działania programowe oraz rozwój kadry programowej). Łącznie w dwóch konkursach (wiosna i jesień) przyznano 4086 zł w ramach funduszu rozwoju osobistego kadry RPK i 13100 zł w ramach funduszu programowego (ok. 1,5 razy więcej niż w 2014 r.). Beneficjentami tych środków było 10 kierowników pracowni (2,5 razy więcej) i 11 RPK.

W kwietniu odbyło się w Supraślu i Białymstoku szkolenie kierowników RPK, w którym wzięło udział 30 osób, w tym przedstawiciele 15 pracowni. Za organizację spotkania odpowiadał D. Kuźelewski z RPK Białystok i M. Pawłowska.

IV. Sprawy kolekcjonerskie

Na wniosek Podkomisji ds. kolekcjonerstwa krajoznawczego dokonano kolejnych mianowań Jurorów Zbiorów Krajoznawczych. Uprawnienie to otrzymali Elżbieta i Zygmunt Kałuża z Rzeszowa oraz Alicja Wrzosek z Gdyni.

D. Działalność organizacyjna

I. Jubileusz 110-lecia powstania Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego

We współpracy z Komisją Historii i Tradycji ZG PTTK przygotowano wstępne założenia, kosztorys i harmonogram działań związanych z jubileuszem 110-lecia powstania Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, co dwukrotnie przedstawiano na zebraniach Zarządu Głównego PTTK. ZG PTTK uchwałą nr 158/XVIII/2015 z 27 czerwca 2015 r. ustanowił, że obchody rocznicy założenia PTKraj będą się odbywać pod hasłem *Roku Krajoznawstwa Polskiego*.

Jesienią przygotowano wspólnie z J. Śledzińską, sekretarzem ZG PTTK ds. promocji, wniosek do Ministerstwa Sportu o dofinansowanie m.in. działań związanych z jubileuszem 110-lecia PTKraj. Sz. Bijak opracował również propozycję regulaminu konkursu na najlepszą pracę dyplomową związaną z krajoznawstwem. Projekt został przekazany do Prezydium ZG PTTK w celu zatwierdzenia.

II. XLV Centralny Zlot Krajoznawców CZAK w Krasnobrodzie

XLV CZAK odbył się w dniach 19–23 sierpnia i został zorganizowany przez Oddział Wojskowy PTTK w Chełmie. Komandorem Zlotu był Witold Kliza. Na CZAK przyjechało 89 osób, w tym 7 to Zasłużeni Instruktorzy Krajoznawstwa, 16 – Instruktorzy Krajoznawstwa Polski i 14 - Regionu. Zlot był poprzedzony trzema wycieczkami przedzlotowymi (w tym do Lwowa). Podczas CZAK, z inicjatywy Podkomisji ds. kolekcjonerstwa, odbyła się prezentacja zbiorów kol. Z. Kałuży z Rzeszowa. Wśród uczestników Zlotu przeprowadzono konkurs krajoznawczy.

III. XXIV Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej

XXIV Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej został przygotowany i zrealizowany przez Centralną Bibliotekę PTTK, przy współpracy z Wielkopolskim Klubem Publicystów Krajoznawczych i Oddziałem Poznańskim PTTK. Komisarzem Przeglądu była M. Janowicz. Z ramienia Komisji w pracach jury Przeglądu udział wzięli K. R. Mazurski (jako przewodniczący) i K. Tęcza, a M. Pawłowska reprezentowała Centralną Bibliotekę PTTK.

Łącznie na Przegląd nadesłano 175 publikacje. Jury obradowało w Warszawie w dn. 11-12 września. Prezentacja laureatów i wręczenie nagród miały miejsce 23–25 października w Poznaniu podczas Targów Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon. Aktywny wkład w powstanie i prowadzenie stoiska Przeglądu miała M. Pawłowska, która przygotowała również grę targową. Komisja wyróżniła zestaw questów opracowany przez gminę Łobez. Nagrodę autorom i przedstawicielowi wydawcy na Tour Salonie wręczył Sz. Bijak.

IV. Sesje popularnonaukowe „Mijające Krajobrazy Polski”

Komisja kontynuuje działania propagujące cykl seminariów krajoznawczych pod wspólnym tytułem „Mijające krajobrazy Polski”. Koordynatorem projektu jest J. Partyka. W 2015 r. odbyło się osiem seminariów (Żary, Ostrów Wielkopolski, Białystok, Lublin, Gdańsk, Jelenia Góra, Kraków, Warszawa), w organizację których aktywnie zaangażowani byli A. Wrzosek, E. Łobacz-Bącał, B. Zawilińska, M. Maśliński, W. Kowalski, K. Tęcza oraz Sz. Bijak. Po sesji organizowanej przez O/Miejski Lublin wydano publikację *Polesie dawniej i dziś* pod redakcją W. Kowalskiego.

V. CZAK Kresowy

W dn. 28 czerwca – 4 lipca odbył się na Litwie III CZAK Kresowy. Organizatorem był O/Mazowsze w Warszawie, a komandorami H. Sugier i M. Żochowski. W wyjeździe wzięło udział 30 osób.

V. XVII Forum Publicystów Krajoznawczych

Komisja wsparła finansowo (1000 zł) organizowane przez Wielkopolski Klub Publicystów Krajoznawczych Forum Publicystów Krajoznawczych, które odbyło się w dn. 17-20 września na Pałukach.

E. Pozostałe działania

I. Działalność wydawnicza

W 2015 r. ukazały się kolejne cztery numery biuletynu informacyjnego Komisji *KRAJOZNAWCA*. Pod koniec roku wydrukowano wszystkie zaległe numery periodyku. Również Podkomisja ds. kolekcjonerstwa krajoznawczego wydała kolejny (piąty) numer swojego biuletynu informacyjnego. Jego redakcją zajmuje się W. Kowalski. Czasopismo ukazuje się w wersji papierowej raz do roku, na CZAK.

Dzięki pomocy RPK Katowice wydano materiały z sesji popularno-naukowej pt. *Śladami Powstania Styczniowego - aspekty historyczne i krajoznawcze* pod redakcją J. Partyki i M. Żochowskiego.

II. Udział w konferencjach

We wrześniu Sz. Bijak reprezentował Komisję na odbywającym się w Cedzynie k. Kielc IV Sympozjum *Turystyka w lasach i na obszarach przyrodniczo cennych*, gdzie wygłosił referat pt. „- *Nie tylko przyroda - elementy kulturowe w programie ścieżek dydaktycznych*”. Treść wystąpienia opublikowano w wydawnictwie pokonferencyjnym. W konferencji uczestniczył także K. R. Mazurski.

Z kolei w październiku M. Maśliński i Sz. Bijak brali udział w konferencji *Wczoraj, dziś i jutro turystyki aktywnej i specjalistycznej* organizowanej w Schronisku PTTK Samotnia. Zaprezentowali referaty pt. *Turystyka aktywna czy specjalistyczna dla seniorów?* oraz *Co w ziemi piszczy, czyli krajoznawcze aspekty geoturystyki*. Podczas konferencji referat pt. *Parki narodowe jako obiekty zainteresowania turystycznego* wygłosił także J. Partyka. Treść powyższych wystąpień opublikowano w wydawnictwie pokonferencyjnym *Wczoraj, dziś i jutro turystyki aktywnej i specjalistycznej* pod redakcją A. Stasiaka, J. Śledzińskiej i B. Wdowczyka.

Przewodniczący
Komisji Krajoznawczej ZG PTTK

Szymon Bijak

Warszawa, dnia 20 lutego 2016 r.